

A Tanács következtetései az EU globális stratégiájának a biztonság és a védelem területén történő végrehajtása terén elért eredményekről

Bevezetés

1. Az Európai Tanács 2016. december 15-i következtetéseinek és az abban foglalt iránymutatásoknak megfelelően a Tanács áttekintette a 2016. október 17-i és november 14-i következtetéseinek végrehajtása terén elért eredményeket. A Tanács üdvözi az alábbiakban ismertetett kezdeti lépéseket afelé, hogy egy átfogó intézkedéscsomag révén megvalósuljanak az EU globális stratégiájából fakadó uniós célkitűzések a biztonság és a védelem területén. A Tanács további munkát és iránymutatást szorgalmaz, és úgy döntött, hogy májusban, az Európai Tanács júniusi ülését megelőzően visszatér ezekre a kérdésekre.

2. A Tanács emlékeztet arra, hogy mindezeken köszönhetően várhatóan javulni fog az EU azon képessége, hogy biztonsági szereplőként lépjen fel és megerősítse a közös biztonság- és védelempolitikát, valamint fokozódni fog az EU globális stratégiai szerepe és azon kapacitása, hogy autonóm módon tudjon fellépni, amikor és ahol az szükséges, és ahol csak lehet, partnerekkel együttműködésben.

3. A Tanács üdvözi azt a jelenleg is zajló munkát, amelyet a Bizottság a tagállamokkal szoros együttműködésben végez az európai védelmi cselekvési terv végrehajtása terén. Üdvözi továbbá, hogy a Bizottság a 2016. november 30-i közleményének értelmében 2017 első félévében további javaslatokat kíván benyújtani egy Európai Védelmi Alap létrehozása érdekében, amely egyfelől keretet biztosít majd a tagállamok által közösen meghatározandó képességek közös fejlesztéséhez, másfelől egy kutatási kerettel is rendelkezeni fog, amelynek lehetőségét a következő többéves pénzügyi keret részeként kell megvizsgálni (és amellyel kapcsolatban az első lépés a védelmi vonatkozású kutatásokra irányuló előkészítő intézkedés elindítása lesz). A Tanács emlékeztet arra, hogy az Európai Tanács 2016 decemberében felkérte az Európai Beruházási Bankot, hogy mérlegeljen olyan lépéseket, amelyekkel támogathatja a védelmi vonatkozású kutatási és fejlesztési tevékenységek területén eszközölt beruházásokat.

A Tanács a 2016. november 14-i következtetéseivel összhangban újólal hangsúlyozza továbbá, hogy fokozni kell a KBVP eredményességét és fejleszteni kell, illetve megfelelő szinten kell tartani a tagállami képességeket, és ezt egy olyan integráltabb, fenntartható, innovatív és versenyképes európai védelmi technológiai és ipari bázisnak kell támogatnia, amely egyúttal az EU egész területén előmozdítja a foglalkoztatást, a növekedést és az innovációt, valamint fokozhatja Európa stratégiai autonómiáját, megerősítve a partnerekkel való közös fellépésre való képességét is. A Tanács emlékeztet arra, hogy ezeknek a törekvéseknek inkluzívnak kell lenniük, egyenlő esélyeket teremtve a védelmi iparág számára az EU-ban, továbbá kiegyensúlyozottnak kell lenniük, és teljes mértékben összhangban kell állniuk az uniós joggal.

4. A Tanács emellett üdvözi, hogy gyorsan meghozták a 2016. december 6-i tanácsi következtetéseket követő intézkedéseket, amelyek azt a célt szolgálják, hogy valamennyi érintett területen végrehajtsák az Európai Tanács elnöke, az Európai Bizottság elnöke és Észak-atlanti Szerződés Szervezetének főtitkára által Varsóban aláírt együttes nyilatkozatot. Ezzel összefüggésben a Tanács felszólítja az érintetteket, hogy folytassák a megkezdett munkát, maradéktalanul tiszteletben tartva az inkluzivitás és a kölcsönösség elvét, valamint az EU döntéshozatali autonómiáját, továbbá azt kéri, hogy 2017 júniusában tegyenek jelentést az elért eredményekről.

A KBVP válságkezelési struktúráinak javítása

5. A Tanács a mai napon jóváhagyja a KBVP-missziókra és -műveletekre vonatkozó operatív tervezési és végrehajtási képességekről szóló stratégiai feljegyzést. Az Európai Tanács decemberi következtetései nyomán és a Tanács 2016. novemberi következtetéseivel összhangban a feljegyzés olyan intézkedéseket tartalmaz, amelyeknek köszönhetően az EU az átfogó uniós megközelítés részeként még inkább képes lesz gyorsabban, hatékonyabban és bármiféle fennakadás nélkül reagálni, a már meglévő struktúrára építve, a polgári-katonai szinergiák megerősítése érdekében. Mindezek alapján a Tanács különösen az

alábbiakban állapodik meg:

- Rövid távú célként egy Katonai Tervezési és Végrehajtási Szolgálat létrehozása Brüsszelben, az EU Katonai Törzsén belül, amelynek az lesz a stratégiai szintű feladata, hogy a Politikai és Biztonsági Bizottság politikai felügyelete és stratégiai iránymutatása mellett operatív tervezési és végrehajtási tevékenységeket végezzen a nem végrehajtási jellegű katonai missziók vonatkozásában. Az újonnan létrejött Katonai Tervezési és Végrehajtási Szolgálat a Polgári Tervezési és Végrehajtási Szolgálattal párhuzamosan és összehangoltan fog működni.
- A Katonai Tervezési és Végrehajtási Szolgálat igazgatója az EU Katonai Törzsének főigazgatója lesz, és ebben a minőségben – a jóváhagyott feladatmeghatározással összhangban – ő fogja betölteni a nem végrehajtási jellegű katonai missziók misszióparancsnoki tisztségét, ideértve az EU három (közép-afrikai köztársasági, mali és szomáliai) kiképzési misszióját is.
- A főképviselő felkérést kap arra, hogy javasoljon konszolidált feladatmeghatározást az EU Katonai Törzse számára, továbbá nyújtson be tanácsi határozati javaslatot a fenti intézkedések foganatosítása, valamint az érintett KBVP-missziókról szóló tanácsi határozatok módosítása érdekében.
- A kulcsfontosságú missziótámogatási területeken meglévő polgári és katonai szakértelem összevonása egy uniós szintű közös támogatáskoordinációs központba azzal a céllal, hogy a központ napi szinten azon munkálkodjon, hogy megerősítse és hatékonyabbá tegye a polgári-katonai koordinációt és együttműködést a polgári és a nem végrehajtási jellegű katonai KBVP-missziók operatív tervezése és végrehajtása terén. Mindez hozzá fog járulni az átfogó uniós megközelítés oly módon történő maradéktalan végrehajtásához, hogy közben tiszteletben tartják a polgári és a katonai parancsnoki láncot, valamint az eltérő finanszírozási forrásokat.
- A Katonai Tervezési és Végrehajtási Szolgálat és a közös támogatáskoordinációs központ létrehozásának a főképviselő jelentése alapján történő felülvizsgálata egy évvel azután, hogy a két szerv teljeskörűen megkezdte működését, de legkésőbb 2018 végéig. A felülvizsgálat során teljes körű konzultációt kell folytatni a tagállamokkal, ugyanakkor a folyamat nem érintheti a meghozandó politikai döntéseket.

A Tanács emellett hozzájárulását adja a stratégiai feljegyzésben szereplő, a stratégiai előrejelzéssel és felügyelettel kapcsolatos javaslatokhoz, és felkéri a főképviselőt, hogy kezdje meg azok végrehajtását, adott esetben a Bizottsággal együttműködésben.

Állandó strukturált együttműködés (PESCO)

6. Európa biztonságának és védelmének a kihívásokkal teli jelenlegi geopolitikai környezetben történő erősítése érdekében a Tanács egyetért abban, hogy folytatni kell a moduláris megközelítésen alapuló, inkluzív, állandó strukturált együttműködéssel kapcsolatos munkát. Az állandó strukturált együttműködés lehetőségének – a Szerződés 42. cikkének (6) bekezdése, 46. cikke és (10.) jegyzőkönyve alapján – minden olyan tagállam előtt nyitva kell állnia, amelyek készek arra, hogy vállalják az ehhez szükséges szigorú kötelezettségeket és megfelelnek a kritériumoknak. A Tanács megállapítja, hogy az állandó strukturált együttműködés nagymértékben hozzájárulhatna ahhoz, hogy a legnagyobb követelményeket támasztó missziók esetében is teljesíteni lehessen az EU célkitűzéseinek szintjét, továbbá megállapítja azt is, hogy az állandó strukturált együttműködés segíthetné a tagállami védelmi képességek fejlesztését és az európai védelmi együttműködés megerősítését, mégpedig a Szerződések maradéktalan igénybevétele mellett. A Tanács megjegyzi, hogy az állandó strukturált együttműködés keretében létrehozott képességek a tagállamok tulajdonában maradnak, és azokat a tagállamok működtetik. Emlékeztet arra, hogy a tagállamok adott erőfeszítéssel rendelkeznek, amelyet más keretek között is felhasználhatnak. Felhívja a figyelmet a tagállamoknak a védelem területével kapcsolatos felelősségére és hatáskörére, és ehhez kapcsolódóan hangsúlyozza, hogy az állandó strukturált együttműködés várhatóan segít majd új közös erőfeszítéseket, együttműködési tevékenységeket és projekteket generálni.

7. E célból a Tanács felkéri a tagállamokat, hogy az EKSZ és az Európai Védelmi Ügynökség (EVÜ) támogatásával folytassák a megkezdett tevékenységeket,

- és állapotodjanak meg egy egységes elképzelésről a közös kötelezettségvállalásokra, a célokra és a kritériumokra vonatkozóan – a Szerződés idevágó rendelkezései alapján –, valamint az irányítási modellre vonatkozóan is, valamint
- mérlegeljék tovább és dolgozzák ki azokat a lehetséges projekteket és kezdeményezéseket, amelyeket a tagállamok készek az állandó strukturált együttműködés keretében folytatni – akár moduláris módon is, illetve kiaknázva a folyamatban lévő projekteket és új kötelezettségvállalásokat téve a védelmi beruházások terén –, és amelyek célja, hogy kezeljék az azonosított hiányosságokat, valamint a képességek területén meghatározott uniós és tagállami prioritásokat; javítsák fegyveres erők bevetettségét és operatív rendelkezésre állását; és növeljék interoperabilitásukat a meglévő képességek összevonása és megosztása révén.

Ezek a tevékenységek hozzájárulnának a Tanács és a főképviselő részére küldendő értesítésnek, valamint az állandó strukturált együttműködés létrehozásáról szóló tanácsi határozatnak az előkészítéséhez.

8. A Tanács – bár megjegyzi, hogy különálló kezdeményezésekről van szó – hangsúlyozza, hogy meg kell vizsgálni az állandó strukturált együttműködés és a koordinált éves védelmi szemle közötti lehetséges kapcsolatokat. A Tanács megállapítja, hogy további munkára van szükség az Európai Védelmi Alap létrehozására irányuló bizottsági javaslatokkal való lehetséges kapcsolatok feltérképezéséhez, annak vizsgálatát is ideértve, hogy az állandó strukturált együttműködés területével kapcsolatos projekteket és kezdeményezéseket miként támogathatnák az Európai Védelmi Alap mechanizmusai, ami az alap felállítására és végső struktúrájának kialakítására vonatkozóan meghozandó további határozatok függvénye lesz.

9. A Tanács megállapodik abban, hogy 2017 májusában visszatér a kérdésre, hogy további politikai iránymutatást adjon az esetleges döntéshozattal kapcsolatban.

Koordinált éves védelmi szemle (CARD)

10. A Tanács üdvözi a tagállami irányítású koordinált éves védelmi szemle elveinek és hatályának kidolgozása céljával megkezdett munkát. A koordinált éves védelmi szemle célja az lesz, hogy elmélyítse az együttműködést a védelem területén, többek között a hiányosságok kiküszöbölésére irányuló képességfejlesztés előmozdításával, valamint hogy gondoskodjon a védelmi kiadási tervek optimálisabb felhasználásáról, az e tervek közötti koherenciát is beleértve. Hangsúlyozza, hogy a koordinált éves védelmi szemle keretében strukturáltabb módszert kell kidolgozni az Európában szükséges legfontosabb képességek megteremtéséhez – aminek a nagyobb átláthatóságon, a politikai ismertségen és a tagállami kötelezettségvállaláson kell alapulnia –, mégpedig úgy, hogy mindez ne járjon további felesleges adminisztratív terhekkel a tagállamokra és az uniós intézményekre nézve. A Tanács felhívja a figyelmet arra, hogy biztosítani kell a koordinált éves védelmi szemle és a NATO védelmi tervezési folyamata közötti koherenciát azokon a területeken, ahol a követelmények között átfedések vannak, mindazonáltal tisztában van a két szervezet eltérő természetével, illetve a két szervezet feladataival. A Tanács hangsúlyozza, hogy a koordinált éves védelmi szemlének – mint átfogó eszköznek – a meglévő folyamatokra és eszközökre kell építenie és a lehető legjobban ki kell aknáznia azokat, valamint a lehető legnagyobb mértékben kell támaszkodnia az azok keretében összegyűjtött, rendelkezésre álló információkra.

11. A Tanács felhívja a figyelmet arra, hogy a koordinált éves védelmi szemle végrehajtására önkéntes alapon és a védelem – adott esetben a kollektív védelem – területével kapcsolatos tagállami előjogok és kötelezettségvállalások maradéktalan tiszteletben tartása mellett kerülne sor, a tagállami védelmi tervezési folyamatok tiszteletben tartását is beleértve, valamint szem előtt tartva a külső fenyegetéseket és az EU-szerte felmerülő biztonsági kihívásokat.

A Tanács hangsúlyozza annak fontosságát, hogy növeljük az európai szinten rendelkezésre álló képességek átláthatóságát és politikai ismertségét. E tekintetben a Tanács felhívja a figyelmet arra, hogy a koordinált éves védelmi szemle keretében a tervek szerint átfogó értékelés készül majd a képességek területével összefüggő kérdésekről, hozzájárulva ezzel a Tanács által adott politikai iránymutatáshoz. A Tanács ezért hangsúlyozza, hogy a koordinált éves védelmi szemle várhatóan segíteni fogja a tagállamokat a létfontosságú képességek megteremtésében, amelyre mindenekelőtt az EU képességfejlesztési tervén keresztül a képességekre vonatkozóan közösen elfogadott prioritások alapján kerül majd sor. A koordinált éves védelmi szemle ezen túlmenően a tervek szerint olyan fórumot biztosít majd a tagállamok számára, amelynek keretében strukturáltabb módon koordinálhatják és vitathatják meg nemzeti védelmi tervezésüket – az Európai Tanács 2016. decemberi ülésén tett kötelezettségvállalásokat figyelembe véve a védelmi kiadási terveket illetően is –, mégpedig a szisztematikus és hosszú távú védelmi együttműködés szakpolitikai keretében meghatározott önkéntes intézkedések alapján. A Tanács – miközben elismeri, hogy különálló kezdeményezésekről van szó – hangsúlyozza, hogy a koordinált éves védelmi szemlével kapcsolatos munkát az európai védelmi cselekvési terv végrehajtásával összhangban kell végezni.

12. A Tanács üdvözi azt az elgondolást, miszerint a védelmi miniszterek rendszeres és csak ezzel a kérdéssel foglalkozó üléseket tartanak, először kétéves gyakorisággal, majd akár gyakrabban is, ha ez irányú döntés születik. Az EVÜ-nek központi szerepet kell játszania a koordinált éves védelmi szemlében, és ennek részeként a védelmi miniszterek részére készített írásbeli jelentés formájában objektív átfogó értékelést és alátámasztó elemzéseket kell készítenie, maradéktalanul kiaknázva a meglévő eszközöket és a koordinált éves védelmi szemle titkárságának szerepét is betöltve.

13. A Tanács egyetért a koordinált éves védelmi szemle fenti paramétereivel, és felkéri a főképviselőt/az Ügynökség vezetőjét, hogy a tagállamokkal szoros együttműködésben júniusig dolgozzon ki részletesebb javaslatokat a koordinált éves védelmi szemle hatályáról, módszereiről és tartalmáról, különösen a tagállamokkal való kommunikáció vonatkozásában, a koordinált éves védelmi szemle 2017 végéig történő létrehozásának előkészítése érdekében. Az első teljes koordinált éves védelmi szemlét különösen a felülvizsgált uniós képességfejlesztési terv prioritásai, illetve a 2018-ban meglévő más folyamatok és eszközök alapján kell végrehajtani.

Polgári képességfejlesztés

14. A Tanács hangsúlyozza a polgári képességfejlesztéssel kapcsolatos munka gyors előmozdításának fontosságát. Megállapodik abban, hogy fokozni kell a reagálóképességet annak biztosítása érdekében, hogy az átfogó uniós megközelítés egyik pilléreként jelentős szerepet játszó polgári KBVP-missziókat hatékonyabban, gyorsabban és rugalmasabban lehessen telepíteni. Ezzel kapcsolatban a Tanács nyugtázza a jelenleg folyó megbeszéléseket többek között az készenléti kapacitásról, szakértők, rendőri kontingensek és/vagy más hivatásos kategóriák előre konfigurált, szakosodott csoportjairól, valamint a polgári reagáló csoportokra vonatkozó mechanizmus felülvizsgálatáról. A Tanács felkéri a főképviselőt és adott esetben a Bizottságot, hogy a tagállamokkal együttműködésben álljanak elő a reagálóképesség fokozására irányuló konkrét javaslatokkal, hogy azokat még az Európai Tanács júniusi ülése előtt jóvá lehessen hagyni. A Tanács abban is egyetértett, hogy a polgári KBVP-missziók feirai prioritási területei további felülvizsgálatra szorulnak. A Tanács kiemeli a megerősített EU-ENSZ szinergiák, kompatibilitás és interoperabilitás fontosságát e területen. E kérdésekre májusban visszatér majd.

Végrehajtás más különböző területeken

15. A stabilitás és a béke elősegítését szolgáló eszköz nagyban segíti az EU-t abban, hogy hatékonyan, felelősséggel és zökkenőmentesen nyújtson kapacitásépítést, ezért a Tanács érdeklődéssel várja az említett eszköz módosítására irányuló

javaslatot érintő jogalkotási munka gyors lezárását. A Tanács emlékeztet a 2016. novemberi következtetéseire, melyekben kijelentette, hogy minden követelményt teljesíteni kell annak érdekében, hogy még jobban támogatni lehessen a partnerországokat a válsághelyzetek önálló megelőzésében és kezelésében, ideértve a nem végrehajtási jellegű KBVP-missziókkal kapcsolatos követelményeket is. Ezt illetően a Tanács kijelenti, hogy folytatni kell a biztonságot és a fejlesztést szolgáló kapacitásépítés területén felmerülő igények azonosítását célzó, folyamatban lévő előkészítő munkát. A Tanács ismételtén kijelenti, hogy a biztonságot és a fejlesztést szolgáló kapacitásépítés földrajzi hatálya rugalmas, és új projektek azonosítását és kidolgozását sürgeti. Ezenfelül emlékeztet arra a javaslatára, mely a kapacitásépítés nyújtására szolgáló célzott eszközzel kapcsolatos munkára irányult. A Tanács 2017 májusában ismét foglalkozni fog a biztonságot és a fejlesztést szolgáló kapacitásépítéssel.

16. A Tanács üdvözi az első hozzájárulásokat, és érdeklődéssel várja az uniós gyorsreagálási eszköztár relevanciájának, alkalmazhatóságának és bevezethetőségének a fokozására irányuló további munkát, ideértve az uniós harccsoportokat is, különös tekintettel azok modularitásának, felkészültségének és hatékony finanszírozásának a megerősítésére. Ennek részeként tovább kell vizsgálni a gyorsreagálási műveletek esetében általában, az uniós harccsoportok esetében pedig konkrétan szükséges sajátos modalitásokat, közös költségeket és egyéb pénzügyi rendelkezéseket.

A Tanács májusban ismét foglalkozni fog a kérdéssel, a főképvisező által a tagállamokkal szoros konzultáció keretében benyújtandó konszolidált javaslatok alapján. A pénzügyi szempontokat illetően e javaslatok hozzájárulhatnak az Athéni mechanizmus 2017 végéig lezárandó átfogó felülvizsgálatához, melyet a releváns keretben kell megvitatni.

17. A Tanács – az EU intézményi kereteinek és döntéshozatali autonómiájának, valamint az inkluzivitás alapelveinek tiszteletben tartása mellett – ismét rámutat a partnereivel, elsősorban az ENSZ-szel, a NATO-val, az EBESZ-szel, az Afrikai Unióval, az Arab Ligával és az ASEAN-nal, valamint a szomszédságunkban és a tágabb földrajzi környezetünkben található stratégiai partnerekkel és más partnerországokkal folytatott munka jelentőségére. Ezzel kapcsolatban a Tanács emlékeztet arra, hogy elő kell mozdítani a KBVP-partnerségeket, és felkéri a főképvisezőt, hogy 2017 májusáig terjesszen elő opciókat arra vonatkozóan, hogy a KBVP-partnereket illetően hogyan lehetne stratégiaibb megközelítést alkalmazni, amint ezt a Tanács a 2016. novemberi következtetéseiben is megfogalmazta.

18. A Tanács üdvözi a felülvizsgálatot és a szervezeti szintű lépéseket, melyek célja a hírszerzésen alapuló, fokozott uniós polgári-katonai helyzetismeret előmozdítása a stratégiai előrejelzés támogatása érdekében. A Tanács támogatja, hogy további lépéseket tegyenek a személyzet, a logisztika és az infrastruktúra jövőbeli növelése érdekében, amennyiben az szükségesnek bizonyul, és a kérdésre júniusban vissza fog térni.

19. Emlékeztetve arra, hogy a képességfejlesztési terv felülvizsgálatát késedelem nélkül, 2018 tavaszáig el kell végezni, a Tanács üdvözi, hogy az EVÜ javaslatokat dolgoz ki az EU képességfejlesztési folyamatának javítására vonatkozóan. Ezt illetően a Tanács üdvözi a követelménykatalógus felülvizsgálatával kapcsolatosan folyó munkát. A képességekre vonatkozó prioritásokkal, az átfogó kutatási és technológiai prioritásokkal, valamint a kulcsfontosságú stratégiai tevékenységekkel kapcsolatban a tagállamok által az EVÜ keretében folytatott munka segíteni fog egyrészt iránymutatással szolgálni a jövőbeli beruházások számára, másrészt támogatni az európai védelmi cselekvési terv végrehajtását. A Tanács továbbá emlékeztet arra, hogy a tagállamok politikai kötelezettségvállalásai és a program-/ágazatspecifikus megállapodások alapján haladéktalanul végre kell hajtani az EVÜ keretében a legfontosabb támogató eszközzel és az ellátásbiztonsággal kapcsolatban tett intézkedéseket.

Press office - General Secretariat of the Council of the EU

Rue de la Loi 175 - B-1048 BRUSSELS - Tel.: +32 (0)2 281 6319

press@consilium.europa.eu - www.consilium.europa.eu/press